СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LV. Ч. 263. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, вівторок, 11-го листопада 1947. No. 263. JERSEY CITY and NEW YORK, Tuesday, November 11, 1947. VOL. LV.

ТРИ ЦЕНТИ в ЗЛУЧ. ДЕРЖ. АМЕРИКИ ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗАКОРДОНОМ Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 4-0807 THREE CENTS IN THE U. S. of AMERICA FIVE CENTS ELSEWHERE

ОБГОВОРЮЮТЬ ПРОГРАМУ АДМІНІСТРАЦІЇ ДЛЯ РЯТУНКУ ЕВРОПИ

Вашингтон, 9 листопада. — На понеділок 10 листопада заповіджене зібрання комісій закордонних справ обох палат конгресу для обговорення урядової програми допомоги країнам Західної Европи в цілі спинення дальшого поход комунізму. Першу промову виголосить секретар стейту Джордж С. Маршал. Він порушить наперед конечність виасигнування $624,000,000 для затамування нещастя в Італії й Франції, а потім пляновану допомогу у висоті 17 більйонів. Для інформації у нарадах над цею справою просила адміністрація амбасадора до Англії Луїса В. Доглеса, а надіються теж приїзду амбасадора до Советів, В. Бедела Смита. Коли обі комісії згодяться на урядову програму ,тоді вона буде предявлена конгресові, який зїздиться на надзвичайну сесію за тиждень.

Наради в комісіях закордонних відносин будуть оперті на звіті Комісії Президента Трумана для Допомоги Европі, яка стоїть під головством секретаря торгівлі Аверела Гаримана. Ця комісія має на цілі недопустити до третьої війни, а зокрема виказати вистарчальність Америки для сповнення програми, яку урядово названо „Юропіен Ріковері Програм" (ERP) — Програма Видужання Европи. На першу рату в 1948 р. призначено $5.7 більйонів.

АМЕРИКА МАЄ РОБОТА, ЩО МОЖЕ ЗАВЕЗТИ АТОМОВУ БОМБУ СВІТАМИ

Пойнт Мюґу, в стейті Каліфорнії. — Маринарка Злучених Держав має вже негайно випустити роботові літаки з понадповітряною („суперсонічною) швидкістю для висилки атомових бомб світами. Про це довідується Ансел Е. Талберт, кореспондент Ню Йорк Геральд Трибюн. Є це літак, який летить без живого пілота, а ним керує машиновий чоловік („робот"). Команда фльоти каже, що літак осягнув швидкість 1,500 миль на годину. Теоретичні студії виказують, що робот і відповідні пружини в літаку можуть загнати літак як ракету до віддалі кількох тисяч миль. Одначе науовці з маринарки кажуть, що ще не винайдено способу, щоб літак завіз бомбу на точно означене місце. Пойнт Мюґу лежить на побережжі Тихого океану, на північ від Санта Моніка.

КОНВЕНЦІЯ ЮНІЇ АВТОМОБІЛЕВИХ РОБІТНИКІВ

Атлантик Сиґі, Н. Дж. — Тут розпочалася конвенція одної з найбільших робітничих світових юній, а саме Юнії Автомобілевих Робітників. Приявних є 2,000 делегатів. Заки зїхалися делегати, то наперед уже йшла агітація, щоб недопустити до дальшого головства в юнії дотеперішнього її голову Волтера П. Рутера, звісного із своїх протикомуністичних переконань. Одначе при пробнім голосуванні над висловом довіря проводові він дістав подавляючу більшість голосів. З цього висновок ,що його поновний вибір запевнений. Між делегатами йдуть гострі дебати поза повними зібраннями, які зазначуються навіть кулачними схватками.

АМЕРИКАНСЬКІ КОМУНІСТИ ЗА ДЕСЯТЬБІЛЬЙОНОВУ ДОПОМОГУ

Ню Йорк. — Мабуть з доручення нового Комінформу, Комуністична Партія Америки вийшла з доманганням, щоб конгрес ухвалив 10 більйонів на допомогу чужим державам. Дальші домагання такі: Америка має співділати з Советами, підтримувати право вета в Обєднаних Державах, заборонити воєнну пропаганду, поширувати ідею світового розброєння і доповнити „завіт" О.Д. в тому напрямку, щоб знищити вироблені вже атомові бомби і заборонити їх виріб. Дарунок з 10 більйонів мав би бути зроблений під директивою О.Д. для таких держав, що найбільше потерпілі у війні і найбільше причинилися до перемоги над Державами Осі.

$400,000,000 НА РОЗСЕЛЕННЯ ЖИДІВ

Питсбурґ, Па. — На зібранні представників 135 жидівських громадянських організацій заявив Роберт Нейтан, бувший предсідник комісії плянування у Раді Воєнної Продукції, що потрібно буде в двох найближчих роках зібрати $100,000,000 на переселення 150,000 жидів з Европи до Палестини. Опісля інші референти сказали, що американські жиди мусітимуть зібрати між собою львину частину суми, яку плянують Обєднані Держави на переведення поділу Палестини, а яка виносить $400,000,000.

МАРГАРЕТУ ТРУМАН ВИКЛИКАЛИ 21 РАЗ НА СЦЕНУ

Оклагома Сиґі. — Близько 5,000 слухачів, що зібралися на концерті, під час якого виконала частину програми Маргарета Труман ,донька президента, так оплескували її спів, що вона мусіла відспівати ще три наддатки. Крім того її викликали 21 раз на сцену після виконання програми. Квітів було тільки, що не змістилися на сцені.

30,000 долярів на негайну допомогу для українських скитальників

ЧЕРГОВИЙ ДОГОВІР З.У.А.Д.КОМІТЕТУ З І.Р.О. КОМІТЕТ ВІДКРИВАЄ СВОЇ ОФІСИ В ЕВРОПІ.

Филаделфія, 10. листопада. (Телефоном). — На черговому засіданні Екзекутиви Злученого Українського Американського Допомогового Комітету у Филадефії, 8-го листопада, уповноважнено представника цього ж Комітету в Европі, адв. Романа Смука, закупити негайно у військових магазинах 3,000 харчових пакунків вартости 30,000 долярів для негайної допомоги українським скитальникам в Німеччині (в цій сумі включається теж 10,000 долярів, про яких була згадка в Свободі з 8-го листопада), та зарезервувати дальших 7,000 пакунків. Екзекутива ЗУАДКомітету рівночасно уповноважнила свого представника в Европі відкрити негайно офіси Комітету в Мюнхені та Франкфурті і склади-вергавзи в місцевостях, де цього вимагатиме потреба. Щоб могти подоліти всім завданням, звязаним з посиленою допомоговою акцією, Екзекутива ЗУАДКомітету рішила вислати свому представникові в Европі, адв. Р. Смукові, двох дальших співробітників.

Дня 6-го листопада адв. Р. Смук підписав в імені ЗУАДКомітету дальший оперативний договір з ІРО на американську зону Німеччини, на підставі якого Комітетові признається право відкрити свої чергові офіси в Людвіґсбурґу, Штуттґарті та інших місцевостях, відповідно до потреби.

В Ню Йорку ЗУАДКомітет вже відкрив свій перший склад, куди теж прохається скеровувати посилки харчів, одягу та взуття на допомогу українським скитальникам. Адреса складу: UNITARIAN COLLECTION WHEREHOUSE, UKRAINIAN RELIEF. 31 EAST 35 ST., NEW YORK 16, N. Y.

У. П. А. приготовляється на випадок советсько-американської війни

ЗАЯВА ДВОХ ВОЯКІВ У.П.А. КОРЕСПОНДЕНТОВІ ЮНАЙТЕД ПРЕС

Мюнхен, Німеччина, 8. листопада. (ЮП). — Двох вояків Української Повстанської Армії, які в останньому часі пробилися зі зброєю в руках з України через опановані Советами території в американську зону Німеччини, заявили сьогодні кореспондентові американської пресової агенції Юнайтед Пресс, що Українська Повстанська Армія приготовляється на випадок американсько-советської війни, яку вважає за неминучу. Сержант УПА Тома Саґайдачний та підстаршина Зенон Семенів поінформували представників преси, що Українська Повстанська Армія, „уніформована армія, якою командує генерал Тарас Чупринка", звела зі советськими військами численні бої, але тепер оминає збройних сутичок, бо хоче щадити людей і зброю, приготовляючись на випадок американсько-советської війни, яку вважає за неминучу. Сержант Семенів, 22-літний українець, заявив, що не тільки Українська Повстанська Армія надіється на війну між Америкою і Советським Союзом, але й народи в окупованих Советами країнах вірять, що до цеї війни мусить прийти. Цю заяву двох вояків УПА американським кореспондентам та передану агенцією Юнайтед Пресс надрукували передові американські часописи, з Ню Йорк Таймсом включно.

50-ТИСЯЧНА УКРАЇНСЬКА ПОВСТАНСЬКА АРМІЯ В БОРОТЬБІ ПРОТИ БОЛЬШЕВИКІВ

Мюнхен, листопад. — Агенція Асошіейтед Пресс дня 30-го жовтня подала інформацію бувшого високого офіцера польської армії, тепер на вигнанні, що за лінією Курзона в Советському Союзі 50-тисячна Українська Повстанська Армія веде постійну партизанську війну проти советської армії. Інформатор АП здає собі справу, що боротьбу українських повстанців проти могутньої советської армії за залізною заслоною важко зрозуміти людині на Заході, проте, це справи не змінює і ця боротьба ведеться та щораз загострюється. На голову Степана Бандери, з іменем якого звязується УПА, большевики наложили казочну суму нагороди, але все намарно. Агенція стверджує, що УПА боролася проти німців і тоді її боротьбу большевики пробували навіть капіталізувати для себе. Але з приходом большевиків на українську землю, УПА негайно почала боротьбу теж проти цего окупанта та веде її до сьогодні. З УПА співпрацюють визвольницькі рухи інших народів, головно польські підпольні організації, а з боротьбою УПА симпатизують всі народи, поневолені Советами та покладають на цю боротьбу великі, якщо не єдині надії. Кореспондент стверджує, що УПА не дала себе підвести обіцянками амнестії і ані на хвилину не зупиняє боротьби проти большевицького ворога, хоча часто змінює тактику.

КОМУНІСТИЧНА ВІЙНА ПРОТИ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ В АМЕРИЦІ

Де поділись українські книжки з американських бібліотек?

Дітройт, Міш., 4. листопада. — „Дітройт Таймс" друкує сьогодні довгого листа Юрія Ґабоди про боротьбу комуністів проти української культури не тільки в самій окупованій Україні, але й по всьому світу. Фрагменти цеї боротьби в Злучених Державах свідчать, до якої міри і яку всебічну атаку ведуть комуністи на саму Америку. Автор листа переповідає коротко боротьбу українського народу проти большевизму, яку свого часу й очолювали головно українські письменники, як Хвильовий, Влизько, Косинка та сотні інших. Навіть в умовинах страшної советської дійсности вони творили культурні вартості, питомі українському народові та які виразно відмежовують Україну від большевиків і вказують на її духову єдність з демократичним Заходом. Всі ці твори, чи то шляхом виміни, чи закупу, були теж у великих американських бібліотеках, головно в нюйорській Паблик Лайбрері та в Конгресовій бібліотеці. Але після того, як комуністи почали інфільтрацію американського життя, від уряду починаючи а на робітничих професійних союзах кінчаючи, ці українські твори нагло позникали, головно з нюйорської Паблик Лайбрері. Позникали насамперед твори авторів, що їх в міжчасі большевики розстріляли і ще тільки в каталогах залишився слід по них.

УКРАЇНСЬКІ ВИШИВКИ ДІСТАЛИ ПЕРШУ НАГОРОДУ НА МІЖНАРОДНІЙ ЖІНОЧІЙ ВИСТАВІ

Ню Йорк, 9. листопада. — Сьогодні покінчилася 24 з черги Жіноча Міжнародна Вистава, яка тривала ввесь тиждень. Участь у ній брали різнородні жіночі організації, а між ними теж і національні групи, які мали свої окремі відділи. Цьогорічна вистава позначилася дуже багатою програмою і стягала багато відвідувачів кожного дня. З огляду на пізне повідомлення, надіслане до Обєднаного Комітету Українських Національних Товариств міста Ню Йорку, українське жіноцтво не могло підготовити своєї будки, тому Обєднаний Комітет обмежився лише скромною участю в Міжнароднім Відділі на виставі. Там виставлено колекцію українських вишивок, присланих Стефанією Чижович-Пушкар з Филаделфії. Загалом було 4 різних вишиваних виробів, разом 14 штук. Над збіркою вишивок був приміщений напис „Юкрейніен Гендикрефт" („українські ручні вироби"). Відділ Ручного Мистецтва вистави признав першу нагороду вишивкам, що їх пані Пушкар назвала „мільйе і 2 серветки, взір бучацький". Є це накриття на стіл і дві серветки з чудово гарною вишивкою на краях, і багатою орнаментикою по середині. Інші предмети, прислані п. Пушкар, були такі: подушка сіра, взір товмацький; 5 серветок поединчих „низом"; мільйе і 4 серветки, сіре полотно, взір підкарпатський.

(Продовження на стор. 4-тій).

ЕВРОПА ПРИГОТОВЛЯЄТЬСЯ ДО ПЛЯНУ МАРШАЛА

Женева, 9 листопада. Рівночасно зі скликанням надзвичайної сесії американського Конгресу, щоб вирішити Маршалів плян американської допомоги для економічної відбудови Европи ,европейські країни зі свого боку приготовляються зустріти цей плян відповідним впорядкуванням економічних стосунків, головно валютних справ. Сьогодні виявляється, що Франція, а за нею теж Британія та інщі країни задумують в найкоротшому часі проголосити девальвацію, а в слід за тим і стабілізацію своїх грошей на твердій доляровій базі. Ціла акція поодиноких урядів ведеться в порозумінні з Міжнародним Монетарним Фондом, що повинен дати свою згоду на кожну зміну вартости валюти на більше ніж 10 процентів в країнах, що є членами Монетарного Фонду.

АМЕРИКА ДАЄ, БОЛЬШЕВИКИ БЕРУТЬ

Берлін, 9 листопада. Окупація Німеччини коштує Америку мільйони долярів, щоб вдержати німецьке господарство, від якого залежить теж загальна европейська економія. Большевики, натомість, забирають зі своєї зони Німеччини більше ніж половину загальної продукції, яка згідно з Потсдамським договором повинна б бути використана насамперед для нормалізації господарства цілої Німеччини. Згідно з офіціяльними статистичними матеріялами Американського Військового Управління, большевики від початку окупації забрали товарів з біжучої німецької продукції на загальну вартість 1,250,000,000 долярів.

АМЕРИКА ЗВЕРТАЄ ІТАЛІЇ ЗАГАРБАНІ НАЦІСТАМИ КУЛЬТУРНІ СКАРБИ

Рим, 9 листопада. Сьогодні тут відбулася вистава неоцінених італійських мистецьких і культурних скарбів, що їх свого часу були загарбали з Італії націсти і що їх опісля звернуло Італії Американське Військове Управління Німеччини. При цій нагоді американський амбасадор передав італійському урядові документи про страшну гітлерівську плюндрацію Італії власне щодо італійських культурних скарбів. Італійський міністер публичної інформації зложив в імені італійського уряду подяку ген. Л. Д. Клеєві, що був гостем на церемонії.

КОМУНІСТИЧНИЙ ТЕРОР В ІТАЛІЇ

Рим, 9 листопада. В цілій Італії комуністи почали сильну терористичну акцію, намагаючись насиллям досягнути те, чого не потрапили зробити демократичним порядком ,іменно, опанувати країну. Майже немає дня, щоб з поодиноких місцевостей не повідомлялося про важке побиття комуністами їх політичних противників, підложення бомб і про тим подібні акти терору. Уряд рішив відповідно скріпити поліцію, щоб охороняти населення перед комуністичними злочинцями.

КІНЕЦЬ СТРАЙКУ МІСЬКИХ РОБІТНИКІВ В ПАРИЖІ

Париж, 9 листопада. Робітники міських заведень загального користування рішили сьогодні закінчити страйк, що протягом майже цілого тижня був спрaвив населенню міста великі трудності, головно в постачанні води, світла, санітарної опіки і т.п. Робітники погодилися на пропозиції уряду, що в більшості задовольняє їхні домагання.

ДАЛЬША БОЛЬШЕВИЗАЦІЯ ЧЕХОСЛОВАЧЧИНИ

Прага, 9 листопада. Большевизація Чехословаччини продовжується повною силою. Комуністи відмовилися піти на будький компроміс в своєму домаганні, щоби в уряді були заступлені теж їхні організація та професійні спілки і це означатиме дальше скріплення комуністичної диктатури. В Словаччині, після комуністичної „реорганізації" уряду, почалася вже інтенсивна „чистка" опозиційних елементів.

ТУРЕЧЧИНА ПІД ЗАГРОЗОЮ СОВЕТІВ

Істамбул, Туреччина. Постійна советська загроза для Туреччини, советські домагання до Дарданелів та концентрація советських військ на кордонах Туреччини, держать цю країну в постійному воєнному поготівлі, що цілком унеможливлює нормальне життя та нормальний розвиток. Туреччина змушена вдержувати велику армію коштом майже половини свого загального буджету і це відбивається на всіх ділянках господарства.

ДЕРЖАВНИЙ ПЕРЕВОРОТ В СІЯМІ

Бангконг, Сіям, 9 листопада. Група сіямських офіцерів, під проводом бувшого японського квіслінга, маршала Люанг Пібул Сонгграм зробила сьогодні державний переворот та захопила владу в країні майже без опозиції. Дотеперішній премієр та поодинокі міністри втекли. Бунтівники заповіли швидко створити новий уряд. У Вашингтоні зі застереженням очікують дальшого розвитку подій.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879,

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА: Поодинoке число три центи.		SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
В Джерзі Ситі і Заграницею:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$2.75
Число в понеділка (з англійською Частиною):		Monday's issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	$2.50	One year	$2.50
На пів року	$1.50	Six months	$1.50

Classified Advertising Department, 597—7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ДЕНЬ ПРИМИРЯ

День 11 листопада є Днем Примиря. Обходимо його в Америці торжественно, з глибокою задумою. Вшановуючи память тих, що життя своє віддали за свободу, мир і краще життя у світі, застановляємось водночас, чи ті гарні цілі здійснені, чи світ замирений.

Дійсність така сумна, що тут багато думати не доводиться, бо кожний переконується кожного дня, що нема мира, нема й свободи. Подиктована воєнною конечністю спілка великих демократичних потуг з кремлівською диктатурою не могла принести світові мира, ні кращого ладу. Хоч розбито Гітлера і знищено націзм та фашизм, то корінь цього зла, з якого виростав спершу фашизм, а потім націзм, залишився та ще розрісся. Усі ілюзії Америки, що таки вдасться погодити справжню демократію з московською диктатурою та кремлівським тоталітаризмом і терором, уже розбились, пропали. Нині американський нарід стоїть перед сумною дійсністю, що йому прийдеться мабуть знов проливати кров, стаючи в обороні свободи та людськости, як це було в часах Першої й Другої Світової Війни. Ми є нині ще дальше від світового замирення, як було в часі, заки Гітлер рішився на свій розбій. Знов Сталін став куди грізнішим агресором і куди небезпечнішим від Гітлера вже тому, що має у всіх країнах світу свою пяту колону, комуністів, що ідуть та будуть іти в кождому випадку за його приказом та за інтересами Москви.

Що ж тоді робити Америці?

На це питання американський нарід відповідає нині в один голос:

Америка мусить бути сильною і готовою до розправи з кожним агресором, чи навіть зі скомбінованою силою багатьох агресорів. Тим агресором, чи агресорами, є нині Кремль зі своїми сателітами. Нікого іншого нема ,бо поза Москвою Злучені Держави є з цілим світом в мирі, чи в стадії повного замирення. Нема цього тільки з Москвою та з її сателітами ,які діють на приказ Кремля.

Ця міжнародна дійсність, а властиво напруження, яке існує між Злученими Державами і Советами, довели до цього, що американський нарід, який є з природи мирний і не войовничий, звертає нині одну з перших уваг на свої збройні сили, на армію, фльоту, а зокрема на летунство. Так і мусить бути, але щоб вдержувати Армію та Повітряні Сили в певних і доконче потрібних розмірах ,треба мати кожного місяця 30,000 свіжих добровольців. Це знов може статись тільки тоді, коли весь загал розуміє вагу теперішнього міжнародного положення, а тим самим теж і потребу мати в себе таку збройну силу, що готова кожної хвилини на кожний випадок.

Не веселі це думки, якими вшановуємо цьогорічний День Примиря ,але краще так думати і діяти, ніж поступати інакше і втратити свободу.

МОВА ЧИСЕЛ

Американсько - советські стосунки в світлі торговельної статистики.

Торговельні взаємини двох країн є завжди неомильним бoраметром політичних стосунків між ними. Хто вміє читати „мову чисел", той завжди потрапить довідатись з неї далеко більше, ніж з усіх заяв міністрів та промов державних мужів, хай і яких красномовних. „Сухе" число криє в собі завжди ще найбільше правди, якщо, очевидно, пропагандивна акробатника не поставила його „догори цапки". У випадку статистичних чисел американського департаменту торгівлі цеї небезпеки цілком певно немає і тому теж хочеться подивитися крізь їх призму на загальні американсько - советські „взаємини".

Крива американсько - советської торгівлі за останні роки взагалі, а за останні місяці зокрема, є вірним відзеркаленням американсько - советського полтичного суперництва. Вона теж недвозначно виказує, куди це суперництво вже справді „котиться".

Перш за все — коротко про американсько - советську торгівлю взагалі. Америка — „фрі контрі" і з цього вже випливають основи внутрішньої і закордонної торгівлі. Саму закордонну торгівлю відповідно регулюється державними законами, митними приписами і т. д., але в основі існує велика свобода. Закордонна країна може робити свої закупи в американських приватних фірмах як її подобається, застосовуючись тільки до загальних і дуже широких постанов закордонної торгівлі. З цего колись Совети вміли користати і відамо недавна ще історія зі советськими закупами нафти в Америці. В половині жовтня повідомлено, що департамент торгівлі в своїх стосунках зі Советами вже питатиме теж голосу департаменту стейту. А департамент стейту — це вже політика. Сьогодні ця „чиста" політика має вже своє практичне застосовання в торгівлі зі Советами, як теж з іншими країнами. Советському Союзові найбільше подобається американська нафта і стальні продукти на цинк. Сьогодні, при закупі Советами цих продуктів, американці ставляють большевикам два запитання: 1. Навіщо вони цего потребують і 2. Як вони думають це використати. Всі країни погодилися дати на ці запитання відповіді і тільки Совети відмовилися. І не треба, бо Америка сама знає. Вислід — власне торговельна „крива".

Сьогодні американський експорт до Советів виносить вже тільки 1.2 процентів загальної американської закордонної торгівлі, отже вже половину менше, як це було навіть перед японською атакою на Перл Гарбор, не згадуючи вже за американсько - советську торгівлю під час війни. Це зменшення американського експорту до Советів цілком не означає зменшення цього експорту взагалі, бо він пропорційно збільшується до Західної Европи та інших країн.

Але приглянься „мові чисел" і це тільки в експорті головніших продуктів за останні місяці.

Машинерія і автомашини — це товари, що їх Росія найбільше потребує. В місяці червні Совети були закупили в Америці цего добра на 20,-248,000 долярів; в липні вже на 11,346,000 а в серпні вже тільки на 3,009,000 могли купити.

Ще вимовніше говорить статистика продажі американської нафти, металів, електричного виряду, рур і т. д.

В місяці липні Америка продала большевикам нафти за 1,546,000 долярів. В місяці серпні вже тільки за 10,017 долярів.

Металеві продукти: в січні продано Советам за 1,197,000 долярів, в липні за 306,000, а в серпні вже тільки за 23,000.

Електрична машинерія: в липні за 2,497,000 а в серпні за 510,000.

Металево-обробна машинерія: в січні — 4,874,000 долярів, в липні — 3,732,000 а в серпні 338,000

Подібно мається справа і з американськими закупами в Советському Союзі (головно манґанез і хром). В липні американські закупи в Советах становили 9,056,000 долярів, а в серпні вже 2,507,000.

В справах американсько-советської торгівлі, як і політичних стосунків большевики могли б з успіхом заспівати свою стару пісоньку: „Ах яблучко, куда котішся"...

30 РОКІВ ТИРАНІЇ

Большевицька партія святкує 7. листопада тридцяті роковини своєї диктатури. 7-го листопада 1917 року Ленін із своїми товаришами зробив у Петербурзі переворот: большевики, спираючись на військо, що не хотіло воювати з Німеччиною, виступили проти тимчасового уряду, що мав на чолі соціяліста Керенського, і захопили в свої руки владу. Спільниками большевиків у цьому перевороті були ліві соціялісти - революціонери, що повірили гарним словам большевицького провідника Леніна — про владу „робітників і незалежних селян". Большевицький переворот був сиґналом до громадянської війни на просторі цілої бувшої Російської імперії.

Ленін почав переворот 7. листопада 1917 року не тільки проти волі більшости населення Росії, але й проти більшости центрального комітету своєї власної партії. Сам Ленін розумів добре, що відстала Росія не доросла до соціялізму. Але він вірив, що за прикладом „диктатури пролетаріяту" в Росії підуть передові країни Західної Европи, зроблять у себе соціялістичну революцію і тоді російська революція буде врятована.

В нормальних обставинах большевицька партія довго при владі не могла б удержатися. Але воєнні обставини того часу були дуже вигідні для большевицької диктатури. Німеччина потрібувала негайного миру на сході, з Росією, бо мусіла всі свої сили кинути на західний фронт, проти армій Франції, Америки та Англії. Ленін зрозумів тодішню ситуацію і пішла на мирові переговори з Німеччиною. Цим він примусив інші народи Росії — також Україну — до переговорів і до мира з Центральними державами. Слід пригадати, що побажання Української Центральної Ради заключити сепаратний мир з Німеччиною та її союзниками большевицька Москва зручно використала для себе: большевики вели пропаганду серед українського вояцтва, мовляв, Центральна Рада хоче вести дальшу війну з Німеччиною, бо вона „продалась капіталістам держав Антанти"...

Визнання советського уряду Німеччиною і підписання Берестейського мира зміцнило большевицьку диктатуру. Німецький генерал Гофман, той що брав участь у мирових переговорах у Берестi, пише в своїх споминах, що без визнання большевицької влади Німеччиною цей уряд у Росії мабуть би завалився, бо маси, що ждали мира, збунтувались би проти большевиків за те, що не виконали даних обітниць. Але в той час німецький уряд цісаря Вільгельма II. думав тільки про те,, як би виграти час, і далеко в будучність не заглядав. Вільгельм II. пожертвував большевикам і свого брата в первих — царя Миколу II., аби вдержати мир на сході. Ленін теж дивився на мир з Німеччиною, як на політичну гру: він потрібував „передишки", щоб набратися сили і в відповідний момент „показати зуби". Отже тимчасом, року 1918, відносини між Німеччиною і советським урядом у Москві були зовсім коректні, навіть „сердечні". Про це маємо безперечні докази: в липні 1918 року ґрупа лівих соціялістів - революціонерів убила німецького посла в Москві ґрафа Мірбаха і пробувала скинути большевицьку владу. В цій небезпеці Ленін просив, щоб німецький уряд прислав у Москву дві дивізії свого війська для забезпечення порядку. Німці відмовили, бо німецькому штабові була дорога кожна сотня війська на фронті. Не будь цієї перешкоди, то історія збагатилася б дуже цікавою пригодою: уряд „світової революції і диктатури пролетаріяту" під охороною дивізії німецького кайзера...

1917 року большевики руйнували російську армію, бо вірили, що їм досить добровольців „червоної ґвардії". Але вже в лютому 1918 р. Ленін підписав декрет про утворення реґулярної червоної армії. Ця армія відновила традиції російського імперіялізму. Поступово силою своєї зброї, золотом і пропагандою большевицька Москва здобула Україну, Кавказ, Сибір, Туркестан.

Ленін помер 1924 року, завівши замісць „воєнного комунізму" так звану „нову економічну політику" (велику промисловість зосередив у руках держави, дрібну передав приватним підприємцям). Ленін казав, що цю нову господарську політику заводить „поважно і надовго". Але Сталін, перемігши свого суперника Троцького, рішив, що треба зліквідувати „НЕП". 1930 року почалася насильна колективізація. Наслідки — голод і руїна господарства. Але це не злякало жорстокого фанатика Сталіна. Він ступає по міліонах трупів, щоб здійснити свій ідеал — безмежне панування над народними масами.

Які наслідки 30-літнього панування тиранії в Советському Союзі? Страшне зубожіння широких народніх мас і моральне здичіння диктаторського апарату. Большевики починали своє повстання під кличами свободи, а завели безмежне рабство. Обіцяли „рай на землі", а завели справжнє пекло. Обіцяли „свободу народам", а відбудували тюрму народів ще гіршу ніж була царська Росія. Обіцяли рівність, а натомість здійснили панування бюрократії над поневоленими робітниками і селянами.

Не диво, що советська армія виявила на початку війни 1941 року велику слабість у війні з Німеччиною, бо велика частина вояцтва не хотіла битися. Тільки побачивши нелюдську поведінку Гітлера з полоненими, почали советські вояки битися проти німців: не з любови до Сталіна, а через ненависть до Гітлера.

Тепер учені фізики та техніки в СССР з наказу Сталіна шукають способу, як зробити атомову бомбу, бо через неї хочуть „ущасливити світ". В большевицькій войовничості бачить увесь світ велику небезпеку для цілого людства. Проти загрози большевицької тиранії мусять зібрати свої сили всі народи, поки не пізно.

П. В.

МАНДРІВНІ РОБІТНИКИ

Федеральна Служба Продовження Праці (Federal Extension Service) при департаменті рільництва у Вашингтоні нараховує тепер 29,000 мандрівних робітників, яких уживається до різних робіт. Це робітники, які признані за мандрівних і яких списки втримує департамент рільництва. Саме тому, що таких мандрівних сезонових робітників потрібно при різних роботах, вони стали важним чинником в краєвій господарці.

Оце дало підставу до скликання на конференцію федеральних і стейтових урядовців минулого тижня до Ню Йорку. На конференцію приїхали конгресмени й члени асемблей з 16 стейтів. Вони мали за завдання устійнити способи найліпшого використання мандрівного робітника для збільшення харчової продукції. Коли число і якість робітника в цій продукції не допише, то годі буде здійснити Плян Маршала для врятування Европи перед голодовим нещастям. Це таке важне, що як би не найти способів для згаданої продукції, то повстануть хаотичні відносини в цілому світі.

На таку саму тему промовляв на конференції в Ню Йорку стейтовий асемблимен Гаролд С. Остерман. Він пригадав, що при федеральнім уряді складена програма для продовження праці на фармах, яка має покінчитися з кінцем біжучого року. „Світ тепер розпучливо потребує харчів" — пригадував асемблимен. „Коли Америка має виконати свою частину обовязку в цій справі, то ми мусимо вміти використати придатність мандрівного робітника. Щоб це осягнути, треба в першу чергу вистудіювати відносини, серед яких живе й працює такий робітник".

Тут треба пригадати, що з кінцем війни назріло питання мандрівного робітника більше ніж воно дозріло під час війни. З початком війни різні підприємства містили постійні оголошення в газетах, що потребують робітника тут і там і що платять йому кошта подорожі з місця замешкання до місця праці. Внаслідок цього повстала справді велика міграція робітників, головно із східніх стейтів до західних, а теж і міграція ніґрів з південних стейтів у північні. Одні їхали залізницею, інші омнібусами, деякі мали свої авта, а ще інші купували на сплату вантажні авта з домиками, звані „трейлерами" і саме ці останні створили свого роду класу робітників, яка може безупинно подорожувати з місця на місце і ставати до праці, де попало. Це життя на половину циганське, одначе воно має свою принаду.

Щоб такі мандрівні робітники не гаяли багато часу на шукання праці, представники федерального уряду і стейтів радили подбати про спис хвилевих робіт відповідно до сезону в різних околицях і посилати такий спис робітникам. Коли буде установлене бюро для мандрівних робітників, то воно буде втримувати теж докладний список запотребування робітників в якійсь околиці чи місцевості.

Для лекшого порозуміння треба ще співпраці стейтів з федеральним урядом в справі призбирування і вдержування інформацій. Коли є які групи мандрівних робітників, що не переїздять трейлерами, то таким треба ще допомогти в переїзді з одного місця на друге. Крім цього робітників треба освідомляти про роди робіт і про робітничі відносини в якімсь підприємстві, де їх потребують.

Оця конференція це одна з перших, яка заторкує справу мандрівних робітників. Коли б у практиці показалося, що таких робітників можна належно доглянути так, щоб вони не терпіли недостач, то вони в майбутності могли б віддати важну прислугу не лише в земельнім господарстві, але теж і в таких ділянках праці, які існують лише для хвилевої продукції. Це потрібне як з огляду на робітника, так і з огляду на потреби суспільности чи держави.

Між свіжо прибуваючими імігрантами є розмірно значне число молодих, самітних, хлопців, які раді оглянути Америку. Саме для таких людей придатні були б інформації про організацію й потребу мандрівних робітників. Вони могли б пізнати Америку серед сезонових робіт, заки рішились би десь осістися на місці і заложити свою родину.

МИКОЛА ХВИЛЬОВИЙ

ВАЛЬДШНЕПИ

(Роман)

12)

— А хоч би й так. Хіба революційні гасла сьогоднішнього дня — завтра не можуть стати реакційними? Хіба ми не подаємо прикладів? І навпаки: хіба льозунґи якогось 1917 року сьогодні не стали фарисейством і матеріялом для спекуляції? Це не значить, що ми збанкротували, а це значить, що треба бути діялектиком. Сьогодні масу можна повести тільки під тим стягом, що на ньому буде чітко написано — „Проґрес".

— Навряд тільки чи вона піде за тобою, бо маса не терпить абстракції. А проґрес — це для неї абстракція.

— Цілком погоджуюсь, — сказав Карамазов. — Але я далеко стою від вульґарного тлумачення маси. Революцію маса творить через свою інтелігенцію, бо всякий масовий вибух тільки тоді робиться революцією, коли ним починають керувати Дантони, Леніни чи то Троцькі.

— З тебе вийшов би зовсім непоганий аґітатор-проґресист — кинула Аґлая і демонстративно засвистіла якусь шансонетку.

— Ти мені робиш багато чести своєю заявою.

— Nullement, — промовила дівчина. — On ne voit pas tous les jours un malade comme vois etes.

— Ти мене вважаєш за хворого? — образився Дмитрій.

— Боже борони, — сказала Аґлая. — Мені тільки неприємно, що твоїй розмові бракує логіки. З одного боку ти висловлюєш безперечно розумні думки, а з другого плутаєшся в Ленінах, у клясах, тощо.

— Ну от, знову стара історія, — незадоволено промовив Карамазов. — Чи не думаєш ти вплинути на мою ідеологію. — Коли так, то даремно витрачаєш сили. Взяти хоч би те ж відродження моєї нації. Я його інакше не можу мислити, як засіб, не як мету, як фактор, що допомагає мені розвязати основну, соціяльну проблему. Відродження моєї нації це є шлях до чіткої диференціяції в нашому суспільстві і, значить, крок до соціялізму. Інакше на це відродження я дивитись не маю охоти.

— Значить, із твого відродження ні чорта й не вийде! — грубо кинула Аґлая і, зробивши з долонь рупора, покликала тьотю Клаву.

Карамазов поглядом переможця подивився на дівчину. Він не тільки не образився — йому навіть приємно було, що вона зірвалась із спокійного тону. Її самовпевненість і захоплювала і в той же час нервувала його, бо що ближче він сходився з нею, то сильніш відчував її впливи на свій світогляд.

— А Вовчик зовсім непоганий співбесідник, — підходячи сказала тьотя Клава, — і виявляється... Зовсім не комунар.

— Дозвольте, — заметушився лінґвіст. — Хіба ви не знаєте, що Дмитрій член компартії?

— Не дурбуйтесь! — сказала Аґлая... — Знаємо... і думаємо, що він не буде гніватись на тьотю Клаву за одвертість.

— Цебто ти хочеш сказати, — промовив Карамазов, — що тьотя Клава мене образила?

— Ми хочемо сказати, — кинула Аґлая, — що комуністи, хоч і непогані люди, але в більшості страшенно нудні... Ну, словом, світорозуміння їхнє — можна напевно твердити — не сягає далі Чемберлена з моноклем і чергової парт'ячейки... Правда, цікавляться ще китайськими справами.

Карамазову пересмикнуло обличчя. Його карючило, що ці випадкові позапартійні дачниці так неохотно ставляться до його партії. Будучи, так би мовити, вічним опозиціонером, він у той же час був своєрідним фанатиком комунізму й, звичайно, не міг спокійно реаґувати на це зовсім невиправдане нахабство.

Але розмову вже скінчили й умовлялись, де можна буде зустрітись завтра. Вже фльоберівські дами зникли в темряві жерделевого дворику, і

(Дальше буде).

Що писала "Свобода" тому 40 років?

7. листопада 1907.

ЗВІТ З КОНВЕНЦІЇ ГР.-КАТОЛ. ДУХОВЕНСТВА АМЕРИКИ.

По архієрейській Службі Божій в Бруклині зібралося духовенство 15. й 16. жовтня в Арлинґтон Гол у Ню Йорку під проводом еп. СС. Ортинського. Секретарювали о. Вол. Петрівський і о. Н. Воленський. Вирішено такі справи: На забезпечення єпископа мають церкви складати по 5% від загального приходу; в цілі обезпечення священиків на старість ухвалено основати священиче братство. До складення статутів вибрані оо. Кубек, Стефанович, Лавришин, Г. Чопей, Ґануля; переведено поділ на деканати; рішено видати один етимологічний „русько - американський" підручник і катехизм на взір існуючих англійських підручників; його мають скласти оо. Кубек, Ґорзо, Бисага, Воленський, Теоф. Обушкевич, А. Камінський, Дмитрів; Макар і Понятишин. Комітет має покликати світських людей до помочі; в кожній парафії має бути школа; школа для дяків має існувати при духовній семинарії; кожний дяк має знати напів галицький і угро-руський; заложити сирітський дім і спровадити з краю монахині; збирати фонди на катедру й єпископську резиденцію в Филаделфії; вибрано комітет для складення історії гр.-катол. церкви в Америці, в склад його ввійшли оо. Дзубай, Кубек, Лавришин, Ґулович (з краю), Коротнокий, Чаплинський, Ю. Медвецький, Констанкевич, Обушкевич, Дмитрів, Стефанович, Воляньский (з краю), Грушка (з краю), д-р Сіменович та п. Жаткович; для уложення шематизму на 1908 рік мають священики прислати дати якнайшвидше. При кінці священики в числі 76 підписали роту присяги вірности єпископові.

ЗВІТ З ЗІБРАННЯ ЦЕРКОВНИХ ДЕЛЕГАТІВ.

Зібрання відбулося в днях 17. й 18. жовтня 1907 в Арлинґтон Гол, під ч. 19-21 Ст. Маркс Пл. в Ню Йорку, під проводом Владики. Секретарями були оо.: Воленський, Р. Волинець, Дмитрів, і пп. І. Петранич та А. Горбаль. Виключено з нарад Віктора Гладика. Ухвалено зробити єпископа тростісом кожної церкви, щоб на нього можна записати церкву, але ухвалу про це має переводити ввесь нарід на мітинґах; утворити стипенддійний фонд на вищу науку для дітей. Всі делегати ввійшли до шкільного комітету для виконання цеї справи; переведено ухвали в справі утримання єпископа, сирітського дому, уложення шкільного підручника, заложення школи для дяків, як це сталося на конвенції духовенства. Ухвалено заложити окремий український іміграційний дім в Ню Йорку, який мав би співпрацювати з тов. св. Рафаїла у Львові, яке займається еміграційними справами.

Українці на „Святі Народів" в Нюарку, Н. Дж.

Імпреза, здавалося, незначна собі. Без більшої реклями, без великого пропагандивного шуму-гуку, а проте, це справді небуденна імпреза, як брати до уваги її причину і ціль та сам її перебіг. До такого переконання мусів прийти кожний, хто бачив „Свято Народів" (Фестивал оф Нейшен), влаштоване Комітетом Національностей Християнського Обєднання Молодих Жінок (Янґ Вімен Кришчиєн Асошієйшен) в Нюарку, в днях 6-го і 7-го листопада у великому приміщенні цього ж Товариства.

Свято складалося з двох частин: з виставки та вокально-музичної програми. У виставці взали участь: африканці, вірмени, китайці, греки, італійці, чехи, мексиканці, українці, югослави, поляки, данці і палестинці. На вокально-музичну програму склались: баварський народний танець, неаполітанська тантареля, гебрейські мелодії, мексиканський танець, українські обжинки, польські народні танці, італійські народні пісні та чехословацькі народні пісні. Були ще теж всілякі точки, що їх в програмі не відмічено.

Насамперед щодо виставки. Кожна національність виставила те, що найкраще могла та що найбільш характрене для її народу. Як брати нюарські можливості під цим оглядом, вони невеликі, але проте справді знаменні. Виставка була розміщена в кількох кімнатах, одну з яких, власне входову, зайняли українці і це була дуже небезпечна конкуренція для всіх інших. Бо хто увійшов в цю першу кімнату, тому вже не багато часу, а то й охоти залишалось оглядати інші. Українська виставка „притягала очі" та „полонила" всіх, хто увійшов в кімнату. Зараз при вході сиділа п-ні Анна Бодак і „чарувала", хоч цілком на чарівницю не виглядала. Одягнена в прекрасному національному костюмі, мала перед собою запалену свічку, кілька шкляних посуд з різноманітними красками і на загальний подив всіх „чарувала" справді чарівні українські писанки. Біля неї завжди був найбільший гурт людей.

Побіч, на столику були розложені українські вироби; головно касетки з різноманітними взорами, різьбленими в дереві, або викладані кольоровою соломою, та інші подібні вироби. Було зазначено, що всі вони є ділом українських ДіПі — скитальників в Европі. По стінах було багато образів, вишивок. В іншому куті і теж, в національних українських одягах сиділи п-ні Юлія Юревич та Анна Швець і... пряли. Пряли справжню куделю, цілком таку з „кужівкою" і веретеном, як її прядуть жінки, молодиці і дівчата по всій широкій Україні. На веретені вже був чималий „починок", а вони пряли і пряли на загальний подив усіх. В цій українській кімнаті зупинялись майже всі відвідувачі, запитували, оглядали і подивляли, забуваючи, що в другій кімнаті розташовані виставки інших національностей.

Ще більш характерним під оглядом української безконкуренційности була програма. Українська точка була на закінчення програми першого дня і вона була без сумніву кульмінаційною точкою цілої програми. Перш за все — ціле свято взагалі було під українським знаком. Куди ви не оглянулись, то завжди ваше око зупинилось і не могло „одірватись" або від одягненої в національний стрій препишної українки, або від здорового і стрункого, як молодий явір козака. Фотографи місцевої американської преси цілком певно не понесли додому ні одної незужитої кліші і кладу — як кажуть — доляри за оріхи, що бодай на 75% зроблених фотографіях буде видно як не заквітчані віночками голови українок, то широкі „як море" шаравари нюарських козацьких нащадків. Один фотограф з таким одушевленням виконував своє завдання, що фотографуючи „гречаники" йому аж щось в камері експльодувало. Та це тільки так.

Немає сумніву, що нюарські українки доклали всіх зусиль, щоб на цьому „Святі Народів" показати Україну таку, як вона могла б бути, якби так її воля. У великій залі, де виконувано програму, був „український куток", хоч і не в куті, а прямо „на фронті", напроти входових дверей. Не один з гостей довго дивився та міркував собі що це за країна, що має такий чудовий жовто-блакитний прапор, що був тут схрещений зі зоряним американським та за якими то горами, ріками і морями люд хрещений виявив стільки зрозуміння краси і чару, як його виявлено в тих чудових одягах, що його мали на собі ці жінки, що сиділи за столом біля схрещених жовто-блакитного і зоряного прапорів.

Як виконання перших точок програми було цілком незамітне, так українська точка відразу дослівно поставила всіх на ноги, щоб краще бачити. Насамперед на сцені відбулася коротка церемонія українських обжинків. Основні початкові вияснення через гучномовець подала в англійській мові невтомна в громадській роботі п-ні Пелагія Дзера, що й була керівником та душею цілої мистецької точки. На сцені, за столом засіли „господарі" і їм передано зменшений відповідно до нюарських можливостей „сніп" та вінок з колосків. Вінок принесла дівчина на голові, а сніп хлопець в руці. Сама імпреза „обжинок" була досить проста, але в ній був глибокий зміст і символ. Бо власне в обжинках, в золотій пшениці та в українських людях, їх високій народній культурі і в їх постійній боротьбі за „землю і волю" заключається суть України.

Опісля виконано народні танці: Коломийку (чотири дівчині), Аркан (13 хлопців), Гонивітер (10 дівчат), Гречаники та Катерину, обидва останні танці — мішано, хлопці і дівчата. Танці виконали: Параскевія Грицак, Анна Салабун, Євгенія Фаляк, Катерина Пітрі, Євгенія Галек, Ольга Юрчук, Ольга Лисак, Марія Пітрі, Марія Стиранець, Ірина Бакун, Галина Секала з дівчат та хлопці: Степан Голота, Володимир Салабун, Олекса Вайтровіц, Іван Стиранець, Іван Мотос, Йосиф Салабун, Василь Блазек, Іван Стекович, Микола Оліярчук, Василь Стекович, Василь Сисин, Степан Кацапер, Франк Мельник.

Ну, й танці були! Ви дивились на це, порівнювали з виступами інших національностей і ваше серце росло-росло, аж грудь розпирало. Як ви бачили Україну тут, в цьому маленькому „народів вольнім колі" в залі нюарського товариства, як згадали усі ті скарби, що їх вклала творча українська душа в загальну культурну скарбницю і як в думці злучили це з цим безприкладним героїзмом українського народу, виявом якого сьогодні є легендарні герої з УПА, то вам хотілося піти таки зараз, недалечко, бодай на схрещення вулиць Маркет і Броуд та щосили кричати, що ви є українець і про ті кривди, що їх ще й досі зазнає український нарід.

Але ці „івкання", що їх там один молодець вигукував на сцені під час Гречаників, то таки цілком негодяться.

Інформації про участь українців у „Святі Народів" в Нюарку були б ще більш неповні, якби не згадати про... голубці. Справжні голубці, оттакі, як їх вярять „від Сяну по Кавказ", з кашою, мясом та все завинене в капустяний листок. І таких кілька за „кводра".

На імпрезі в Нюарку вражали ці самі недомагання, як іде про українців, що з ними зустрічаємось скрізь: недостача відповідної пропаганди, що капіталізувала б та закріплювала б успіх. Жиди, наприклад, як теж деякі інші національності, мали всілякі чепурно видані брошурки про їх історію і культуру, їх життя в Америці та їх вклад в американську культуру і т. п. У нас цього немає, хоча того найбільше потрібно. Та це вже діло не нюарських українців, але українців взагалі, головно їх центральних товариств і комітетів. Чому ж не „шарпнутися" та не видати час-до-часу більшої кількости такої „підручної" літератури - інформації про Україну та українців, що їх монжа б використати при кожній нагоді, головно під час таких імпрез міжнародного порядку, як ця остання в Нюарку? Тоді й менше зустрічалися б з такими випадками, як це було під час Українського Дня у Филаделфії, коли то на заклик „Юкрейнієн Реліф" американці часто відверталися та з погордою махали рукою, мовляв „Рашен", або „Коммі" — комуніст.

Успіх української участи в нюарському „Святі Народів" треба завдячувати українському жіноцтву в Нюарку, головно п-ням Анні Настюк, Пелагії Дзера та багатьом іншим. Усім їм заслужено належиться справді велике признання. Інші громади повинні взяти собі з них приклад. Тоді матимемо менше причин до нарікань а більше конкретних : під кожним оглядом корисних результатів.

пб

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

МАГАНОЙ СІТІ, ПА.

Окружні збори Союзових відділів.

Ще в неділю 31 серпня були скликані збори відділів У. Н. Союзу. Коли в год. 2:30 предсідник Окружного Комітету Союзових Відділів Дмитро Капітула відкрив зібрання, то в першу чергу привитав як гостей: Головного Секретаря Дмитра Галичина і організатора Антона Маланчука. Коли показалося, що нема протоколу з попередніх зборів в 1946 р., в Бервик, Па., бо окружний секретар не взяв з собою книжки протоколів, тоді й так зареєстровано представників відділів, які тепер явилися. Заступлених було 10 відділів, а не прислали заступників 14 відділів. Ті відділи прислали оправдання.

Першим промовцем був п. Галичин. Він давав приклади великої праці, яку виконує У. Н. Союз для поодиноких громадян українського роду, для їхніх дітей, дальше для громад і для всього громадянства українського роду в Америці, а теж для добра українського народу в Европі.

Для освідомлення своїх членів видає У. Н. Союз газети в українській та англійській мовах, а для вияснення української справи перед світом видає Союз книжки в англійській мові. Для одиниць працює Союз як асекураційно-допомогова організація, яка не лише платить посмертні допомоги, але й за життя дає допомогу членам на випадок недуги, а дітям помагає при утриманні в школах. Потім п. Галичин виказав маєток У. Н. Союзу, який між ін. вживається теж на оплату дивіденди для членів. Спеціяльну увагу звернув п. Галичин на це, що Союз виплатив посмертне по вояках, які згинули на полі слави, хоч до цього не був обовязаний на підставі статута.

Подавши такі інформації п. Галичин пригадав, що біжучого року піде кампанія за приростом нових членів. Треба дістати біля 3,000 нових членів, щоб число всіх Союзовців зросло до 50,000 до кінця біжучого року. Казав, що лише троха більше охоти до праці, а справа вдасться, бо кампанії Союзові все були успішні. На кожний відділ наложене спеціяльне число нових членів, а це не буде важко осягнути в тутешній околиці, де тільки народних робітників і добрих союзових урядовців, головно секретарів. Коли треба помочі в організуванні, то треба просити організатора Антона Маланчука, який саме явився тут на зібранні.

Промова п. Галичина дуже сподобалася приявним делегатам і вони його нагородили щирими оплесками. А потім прийшов до слова організатор, Антін Маланчук. Він заявив, що при допомозі відділових урядників доложить усіх зусиль, щоб здобути квоту, наложену головним урядом на цю округу. Він доводив, що нема причини говорити, що вже нема кого вписувати в члени У. Н. Союзу, коли молодь приїхала з війни домів. Саме таких бувших вояків треба вписати в члени, одначе тут мусять стати до співпраці й родичі. Вони в першу чергу мусять зрозуміти, що нема кращої обезпеченевої організації як У. Н. Союз. Він навів випадки, де батьки самі були перешкодою при вступленні їхніх дітей до Союзу. Батьки радше воліли бачити своїх дітей в неукраїнській організації ніж в українській. Там вони не мають ні тих привилеїв ні користей, що дає Союз.

Ще кілька слів добавив Іван Чепа. З свого досвіду він виказував, як деякі батьки виховують діти в дусі противним до українських організацій. Також бувають агенти різних інших обезпеченевих організацій, які зисоючують людей. Мовляв, треба ходити на Союзові мітинги а в його компанії таких мітингів нема. Якраз родичі дуже велику помилку роблять, коли дітям не вказують, яке значення має для них брати участь у мітингах Українського Народного Союзу.

Після отих промов заговорили делегати про потребу улаштування різних товариських підприємств і на них запрошувати і нечленів, бо тає нагода стрінутися з людьми і приєднати нових членів. Добре запрошувати на імпрези окружних урядників, а часом теж і головних урядників.

При цій нагоді згадували за потребу улаштування Українського Союзового Дня, одначе прийшли до висновку, що тут було б забагато клопоту, а користь непевна.

Предсідник Дмитро Капітула заявив, що ці збори це наче річні збори й тому треба використати нагоду на перевибір окружного уряду. Приявні згодилися і вибрали Окружний Уряд в такім складі: Дмитро Капітула, голова; Іван Годованець, заступник; Онуфрій Костюк, касієр; Іван Чепа, секретар.

Назначено теж речинець наступних зборів, а це в місяці травні 1948 р., а місцем для них буде Сейнт Клейр, Па.

Іван Чепа, мол., секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

З похорону на поміч скитальцям.

Дня 2-го листопаду ц. р. відійшла на вічний спочинок бл. п. Ева Сидляр родом у Глиняк, пов. Перемишляни, жена бл. п. Василя Сидляра, члена 204 відділу У. Н. Союзу й мати трьох доньок, двох зятів і трьох внуків, котрі за старанням покійної стали також членами У. Н. Союзу. Покійна в 1936 році приїхала до мужа з дітьми до Америки, де попри домашню працю й виховання дітей, щиро інтересувалася народними справами, піддержуючи морально й матеріяльно всі українські справи. Покійна вічно мріяла про поворот на рідні землі, як тільки там настане свобода.

Тому, що покійна за життя своїм милим, товариським поведенням в українському оточенні й своєю жертволюбивістю на різні народні цілі здобула собі велику популярність, не диво, що на її похорон, який відбувся 5-го листопаду ц. р. з похоронного заведення П. Яреми до укр. католицької церкви св. Юра, а відтак на цвинтар, прибуло крім родини багато знакомих і приятелів.

По похороні зійшлися знайомі покійної до призначеного дому, щоби зложити донькам, зяттям і внукам співчуття по втраті дорогої мами. При тій нагоді пошановано жертволюбивість покійної збіркою в сумі $37.50 на українських скитальців. Гроші переслано до Зл. У. А. Допомогового Комітету в Філаделфії.

На ту суму зложили. О. і Т. Недошитко $6; по 2 доляри: М. Сосницький, М. і Н. Гурська, М. Назаревич; по $1 і дрібними: І. Белз, Шванняк, М. Вівчар, Й. Сидляр, М. Кожух, А. Стрілець, А. Лаховська, А. Ботовська, А. Скульська, М. Назар, М. Павлусів, М. Устяк, С. Тугай, М. Сидляр, С. Кравцун, С. Вівчар, Сай, В. Недошитко, Г. Ватлас, М. Миськів, Д. Сидляр, А. Антончик, А. Чесаник, О. Цесарик, М. Гулька, К. Атлас, А. Бативська, П. Сандика.

Приявний.

АМЕРИКАНЕЦЬ, ЩО ПОВЕРНУВСЯ З ПОЛЬЩІ ПІД СОВЕТАМИ.

До місцевости Галіцін, недалеко Джанставн, Па., повернувся минулого тижня Станіслав Пастевскі, який поїхав з Америки семилітнім хлопцем в Польщу разом з батьками. Він працював там на ріллі, а по скінченні 21 року життя заждав з американської амбасади в Варшаві посвідки, що він є американський громадянин. Це йому опісля дуже придалося, бо коли прийшли нацисти, а потім большевики, то з ним рахувалися. Коли в 1940 році наїхали росіяни на Польщу, не брали його до армії. Коли в 1942 р. німці прогнали москалів, тоді забрали його до табору. А коли большевики знову прийшли до Польщі в 1944 р., Пастевскі пішов до праці на фарму, де ледви діставав харчі за свою роботу. Одного разу советські вояки переїздили вантажними автами його околицею і забирали до робіт кого попало. Так забрали його і ще одного молодого чоловіка. Його вкинули наперед до табору, де він перебув два тижні. Коли він доказав, що він американець, його випустили, а того другого вивезли на Сибір на невільничі роботи.

Коли американський уряд вивіз його остаточно з Польщі і він дістався до своєї тітки в Галіцін, у стейті Пенсилвенії, його найшли репортери з щоденника Джанставн Демократ. На запит, як йому проживалося, він сказав у першій хвилині: „Життя під російським режімом це пекло”.

А. У.

(Докінчення зі стор. 1-шої).

СВІТОВИЙ СОЮЗ ДЛЯ СПИНЕННЯ РОСІЙСЬКОЇ ВІЙНИ

Вашингтон. — Бувший американський урядовець в закордонній службі, Ливингстон Гартлі, вийшов з проектом федерального союзу вільних народів Західної Півкулі, Европи, Азії й Африки, щоб не допустити до атомової війни з Совєтською Росією. Це, на його думку, можна осягнути, коли буде втримана відповідна сила проти Росії й її сателітів. Такий союз приспорив би Америці не лише приятелів, але й спільників. Гартлі помістив цей плян у статті в журналі „Повітряні Справи” („Ейр Аферс”).

„УКРАЇНСЬКІ” КОМУНІСТИ ПРИЛУЧАТЬСЯ ДО ВІДНОВЛЕНОГО КОМІНТЕРНУ

Варшава, 8. листопада. — Сьогодні тут повідомлено, що на початок грудня скликано в Білгороді, Югославія, перше засідання новоствореного Комуністичного Інформаційного Бюра, в скороченні: Комінформу, що є відновленням розвязаного під час війни Комуністичного Інтернаціоналу (Комінтерну). На порядку нарад, крім обговорення всіляких організаційних справ та зокрема положення комуністичних партій у Франції і Чехословаччині, є теж справа офіціяльного прийняття до Комінформу „української” комуністичної партії. Ця „українська” партія мала вже навіть відразу запропонувати, щоби Комінформ призначив 3,140 спеціяльних агітаторів, що мали б за завдання популяризувати значення і цілі Комінформу.

БЕЗУСПІШНА БОЛЬШЕВИЦЬКА ПРОПАГАНДА МІЖ УКРАЇНСЬКИМИ ПЕРЕСЕЛЕНЦЯМИ В БРИТАНІЇ

Женева, 8. листопада. — Британський уряд офіціяльно повідомив Міжнародну Організацію для Скитальників (IPO) про своє велике вдоволення з переселених на працю до Англії скитальників з таборів в окупованих західних країнах, головно з українців. На прийнятих Британією 30,000 скитальників тільки 5 відкинено за невідповідну поведінку. Міністерство праці повідомило, що британські працедавці „одушевлені” працею скитальників”. До кінця року в британській індустрії вже буде зайнятих понад 100,000 скитальників, як до них враховувати теж вояків бувшої польської армії. Британці рівночасно повідомили, що большевики продовжують вести серед переселених в Англії українців і балтійців сильну пропаганду за поворотом „на родіну”. Британські власті в цьому цілком не перескаджають та заявляють, що ця пропаганда цілком безуспішна.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

В пятницю, 7. листопада 1947 р. помер у 60. році життя

ІВАН ГАВРИЛКО,

довголітний член Тов. Зоря, від. 69 У. Н. Союзу в Ню Йорку.

Покійний полишив у глибокім жалю жену Катерину і 2 внуки. Походив з міста Богородчани, Україна.

Похорон відбудеться у вівторок, 11. листопада, в год. 11. рано з укр. католицької церкви св. Юра в Ню Йорку. — В. И. П.!

М. Ликтей, секр.

ПОШУКУВАННЯ

СЕМКА ЛІТЕПЛО — і — АННУ РОМАНЮК з с. Карова, повіт Рава Руська, пошукує їх краян, що перебуває тепер в Англії. Демчук Дмитро. Адреса:

DMYTRO DEMCZUK
Y. M. C. A., Hostel Wylam
North Humberland, Gr. Britain.

Адв. з Ярослава пошукує **СТЕФАНА ПОЛЯНСЬКОГО**, зам. в Сан Франсиско, і просить о вістку і поміч на адресу:

РОМАН ХОТИНЕЦЬКИЙ
Краків, вул. Собіского 16 б. ІІ пов., Польща.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ДІТРОЙТ, МІШ. — Бр. св. О. Николая, від. 175, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 16. листопада, в годині 1. пополудні, в галі У. Н. Дому, 4655 Мабтін ул. Просимо всіх членів прийти на час, бо маємо важні справи до полагодження. Відділовий уряд просить вас допомогти зорганізувати нових членів, з що найменше цю квоту виповнити, яку головний уряд призначив на наш відділ. — В. Братусь, предс.; В. Білінський, кас.; В. Братусь, секр.

БОСТОН, МАСС. — Тов. ім. Е. Коновальця, від. 228, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 16. листопада, зараз по Сл. Божій, в церковній галі. Просимо всіх членів, старших і молодь, прийти численно на ці збори, бо треба обговорити такі Союзові справи, що є на часі. Коне Тов. і відділи старається робити поступ у приєднуванні членів. Наш відділ мусить іти в парі з іншими відділами. Прийдіть усі на збори. — М. Давискиба, секр.

ТАРЗАН, ч. 1726. Джена наби-рає відваги.

Тарзан вже наперед побачив нуму й зірвав зрілий овоч з дерева.

З голосним криком Тарзан розмахнувся на вужілці серед місячного світла позаду притаєної львиці.

А вдома, в селі, Джена почула крик малпочоловіка й набрала відваги.

Ба, та й провідник почув його й закликав: „Спішися, бо як місяць підійде вгору, го ми починаємо дум-дум”.